

Retouradres: Postbus 5514, 2000 GM Haarlem

Aan Provinciale Staten van Noord-Holland
t.a.v de informateurs
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

INGEKOMEN 12 MEI 2023

datum 10 mei 2023
kenmerk MK/ivw/IB 2023-01117
opsteller ██████████
e-mailadres ██████████
telefoonnummer ██████████
onderwerp natuurbranden

Geachte leden van Provinciale staten,
geachte mevrouw Broekers-Knol, geachte heer Schneiders,

De directeuren Veiligheidsregio/commandanten brandweer van de vijf veiligheidsregio's in de provincie Noord-Holland vragen gezamenlijk uw aandacht voor de problematiek van natuurbranden. Het risico op dergelijke branden is de laatste jaren aanzienlijk aan het groeien met de verandering van het klimaat. De impact van zulke branden op mensen, dieren en samenleving kan, zeker in het dichtbebouwde Noord-Holland, zeer aanzienlijk zijn.

Namens de vijf directeuren bied ik u hierbij een oproep aan om in het op te stellen bestuursakkoord van de provincie Noord-Holland ook op te nemen dat de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid voor natuurbeleid een regisserende rol zal gaan spelen bij een gebiedsgerichte aanpak van natuurbrandbeheersing.

Uiteraard zijn de vijf betrokken directeuren/commandanten van harte bereid dit nog nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Veiligheidsregio Kennemerland,



H. Balk
Waarnemend commandant Brandweer Kennemerland

Aan: Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

T.a.v. de informateur voor het nieuwe provinciebestuur

Van: Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland

Geachte informateur,

Wij sturen u deze brief, omdat wij u verzoeken het thema Natuurbrandbeheersing en de rol die de provincie hierin speelt als onderwerp mee te nemen in de besprekingen over het te bereiken bestuursakkoord van de nieuwe coalitie.

Situatie door klimaatverandering

Door het veranderend klimaat is het risico op onbeheersbare branden substantieel hoger geworden in de laatste tien jaar. Dit zal in de toekomst alleen maar meer toenemen. Niet alleen zijn de hoeveelheid brandrisicovolle dagen nu al verdubbeld, maar heeft de vegetatie het ook moeilijk om zich aan te passen wat leidt tot meer beschikbare brandstof. Zo waren van de afgelopen vijf jaar vier jaren erg droog en kwamen er jaarlijks enkele honderden tot bijna duizend natuurbranden voor in Nederland. Het is de verwachting dat natuurbranden nóg vaker zullen voorkomen door nog warmer en droger weer in de toekomst.

Londen, 19 juli 2022. Ter illustratie.

Deze dag was de warmste dag ooit in het Verenigd Koninkrijk. Het was meer dan 40 °C. Meerdere grote natuurbranden braken uit in en rond Londen. Gedurende vijf uur was de vraag om (brandweer)hulp groter dan het aanbod. Mede als gevolg van een tekort aan beschikbare middelen om incidenten adequaat te kunnen bestrijden, hebben op 19 juli 2022 in Engeland maar liefst 14 Fire and Rescue services 'major incidents' afgekondigd. Eén major incident afkondigen is al een zeer zeldzame gebeurtenis in Engeland. De hele brandweer van Londen en de wijde omgeving was ingezet. De burgemeester waarschuwde de inwoners geen risico's te nemen omdat de brandweer niet meer kon helpen bij andere incidenten. Ondanks een massale inzet was de druk overweldigend; het was onmogelijk om brandweerlieden voldoende te voorzien van rust, eten en drinken.

Meer dan 40 huizen gingen in de stad in vlammen op, delen van (spoor)wegen en van een luchthaven werden afgesloten. De brandweer sprak van de drukste dag sinds de Tweede Wereldoorlog.

Londen ligt op dezelfde breedtegraad als Nederland en kent vergelijkbare klimatologische omstandigheden. In 2019 was ook in Nederland sprake van meer dan 40 °C.

Nederland is in de afgelopen jaren geconfronteerd met een aantal natuurbranden die grote impact hebben gehad. Recente voorbeelden zijn de branden in de Mariapeel (2022), Nationaal Park De Meinweg (2020), de Deurnese Peel (2020), Wateren (2018) en de brand in Nationaal Park de Hoge

Veluwe in 2014. In de periode tussen 2009 en 2011 woedden er een aantal grote duinbranden in het gebied rond Bergen en Schoorl en in 2010 op de Strabrechtse Heide.

Gelukkig was de brandweer bij de natuurbranden van de afgelopen jaren in de meeste situaties met een grote inspanning in staat te voorkomen dat er onbeheersbare natuurbranden ontstonden. Een aantal branden werd wel onbeheersbaar en leidde in sommige gevallen tot grootschalige evacuatie. Juist deze branden en de groeiende potentie op dit soort onbeheersbare branden deed brandweer Nederland een waarschuwing afgeven aan bestuurlijk Nederland: 'Het is niet de vraag of er onbeheersbare branden zullen ontstaan maar wanneer, en afhankelijk van de plek niet of er slachtoffers vallen maar hoeveel'. Brandweer Nederland roept daarom op tot een betere beheersing van het natuurbrandrisico door goed te kijken naar weerbaarheid van de natuur tegen natuurbranden, de impact van natuurbranden op mens en maatschappij en een integrale aanpak van natuurbrandbeheersing bij revitalisering bestaande bossen, realisatie nieuwe bossen en bij natuurherstel.

In het recent door wetenschappelijke instituten uitgegeven rapport Natuurbrandsignaal '23 wordt dit nader uitgelegd¹.

Door het Rijk wordt dit risico inmiddels ook onderkend in de in 2022 gepubliceerde Rijksbrede Veiligheidsanalyse, waarin de kans op onbeheersbare natuurbranden gekwalificeerd wordt als zeer waarschijnlijk. Daarnaast wordt de impact ervan op de veiligheid & gezondheid van mensen, de vitale infrastructuur en de economie geschat op ernstig tot zeer ernstig.

Wat nodig is in onze provincie

Ook in onze regio's is natuurbrand opgenomen in de regionale risicoprofielen. Binnen onze provincie ligt een aantal mooie, maar ook voor natuurbranden kwetsbare natuurgebieden.

Deze natuurgebieden vallen of onder Natura 2000 instandhoudingsverplichtingen, dan wel onder vereisten uit de Natuurbeschermingswet. Deze natuurgebieden worden doorsneden en mede gebruikt voor een grote variatie aan functies. Deze functies liggen in of grenzen aan het natuurgebied, zoals:

- mobiliteitsinfra (o.a. rijks- provinciale- en spoorwegen), vitale infra (o.a. tracés hoogspanning, gas, drinkwater), vitale objecten (trafostations, gasreducerstations, drinkwaterstations, etc).
- recreatieondernemingen: verblijfsrecreatie (vakantieparken, campings, hotels. etc.) en dagrecreatieparken (dierentuinen, pretparken, etc)
- Zorginstellingen (ziekenhuizen, verpleegtehuizen, GGZ-instellingen hospices, AZC's , etc)
- Gebieden wonen/werken: villawijken, woonkernen en bedrijvenstrips

De interactie tussen al deze functies brengt een groot risico op het ontstaan van natuurbranden met zich mee. Deze kunnen leiden tot zeer ernstige impact op de gezondheid van mensen, natuurwaarden, continuïteit van ondernemingen, maar ook op het openbaar bestuur.

Natuurbrand is in Noord-Holland een reëel risico. Om dit risico aan de preventiekant nog beter te kunnen beheersen, is de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid voor natuurbeleid bij uitstek de

¹ <https://nipv.nl/natuurbrandsignaal-23-meer-onbeheersbare-natuurbranden-met-grotere-impact-op-samenleving/>

partij die een regisserende rol kan spelen waarbij zij samen met terreinbeherende organisaties/natuureigenaren, veiligheidsregio's, gemeenten, waterschappen en partijen uit andere betrokken sectoren (bijv. recreatie, zorginstellingen) kan werken aan een betere natuurbrandbeheersing. Gezamenlijk kan dan gewerkt worden aan de 'gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing'² om de risico's aan de voorkant beter te beheersen. Wij willen voor het nieuwe coalitieakkoord graag inbrengen dat de provincie een regierol pakt bij deze gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Daarvoor zullen ook capaciteit en middelen moeten worden vrijgemaakt.'

'Wij zien veel kansen om in de natuurontwikkeling en het natuurherstel aan de voorkant maatregelen te realiseren die niet alleen kunnen bijdragen aan meer biodiversiteit, maar ook verdroging tegengaan en de provincie weerbaarder maken tegen natuurbranden.

Wij verzoeken u dit thema en de benodigde regierol van de provincie mee te nemen in het coalitieakkoord. Wij zijn van harte bereid een presentatie te verzorgen voor de formerende partijen over dit thema.'

Met vriendelijke groet,

Regionaal commandant(en)/Directeur(en) veiligheidsregio's

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek



J.A. van der Zwan

Commandant Brandweer Gooi en Vechtstreek
Directeur Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Veiligheidsregio Kennemerland



H. Balk
Commandant Brandweer Kennemerland

M.T.C. van Lieshout
Commandant Brandweer Amsterdam-Amstelland
Directeur Brandweer Amsterdam-Amstelland

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland



Frank Kuntz Plv. directeur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland



K. Taneja
Directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

² <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2022/03/20210630-BwNL-IFV-Gebiedsgerichte-aanpak-natuurbrandbeheersing.pdf>